

ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ З ПРИВОДУ ВИДВОРЕННЯ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

**БРЕНИЧ Інесса Романівна - магістр 2-го року навчання Навчально-наукового юридичного інституту Київського Міжнародного Університету
(робота виконана у співавторстві із науковим керівником Бісюк Оленою Сергіївною)**

DOI 10.32782/LAW.UA.2023.2.7

У статті розглянуто проблеми, пов'язані з питаннями притягнення до адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства, особливо в сучасних умовах, коли в Україні значно збільшується кількість мігрантів та тимчасових працівників з інших країн. Окрім цього, у зв'язку зі зростанням кількості міграційних процесів виникає все більше випадків порушень адміністративного законодавства відносно іноземців та осіб без громадянства.

Однією з найактуальніших проблем у контексті міграції є захист прав іноземців та осіб без громадянства, які перебувають на території іншої держави. На жаль, у процесі їх перебування можуть виникати ситуації, що порушують їхні права та свободи. Однією з таких ситуацій є видворення іноземців та осіб без громадянства з території держави, що може мати серйозні наслідки для їхнього життя та добробуту. Особливо важливою є правильна та справедлива процедура розгляду адміністративних справ з цього приводу, що стає предметом нашого дослідження.

Ключові слова: іноземець, особа без громадянства, адміністративна відповідальність, адміністративне стягнення, примусове видворення, примусове повернення, штраф.

Обґрунтування вибору теми дослідження

У національному законодавстві задекларовано однакову правосуб'єктність як іноземців, осіб без громадянства, так і грома-

дян України (ст. 23 Конституції України [8], ст. 3 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» [10]). У ст. 16 Кодексу України про адміністративні правопорушення (надалі – КУпАП) зазначено, що іноземці та особи без громадянства підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах [6]. Проте зазначені норми не підкріплено дієвим механізмом притягнення до адміністративної відповідальності таких осіб та розгляду адміністративних справ з приводу видворення іноземців та осіб без громадянства.

Україні потрібне вдосконалення механізму притягнення іноземців та осіб без громадянства до адміністративної відповідальності відповідно до європейських стандартів. У національному законодавстві зазначено, що всі громадяни мають однакову правосуб'єктність, але практична реалізація примусового видворення іноземців за порушення закону є складною. Адміністративне законодавство також неефективно в притягненні до відповідальності за порушення громадського порядку, митного та податкового законодавства. Відповідні органи влади повинні працювати над вирішенням цих проблем.

Стан дослідження проблеми

Питання адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства досліджувалися Д.Н. Бахрах, Ю.П. Битяк, Є.С. Герасименко, В. Жук, В.К. Колпаков, О.Є. Єжова, В.О. Котюк, А. Мацко,

М.І. Миш, В.І. Палько, С.В. Черніченко, С.Б.Чехович та інші. Аналіз наукової літератури показує, що механізм притягнення іноземців та осіб без громадянства до адміністративної відповідальності є досить фрагментарно дослідженою проблемою. У цьому контексті існують дві ключові питання, які потребують вирішення: необхідність упорядкування системи адміністративних стягнень та розробка ефективного порядку їх застосування до іноземців та осіб без громадянства, а також потреба в реформуванні процесуальних норм, які визначають порядок притягнення до адміністративної відповідальності цих категорій осіб.

Мета дослідження полягає у тому, щоб на основі наукових досліджень фахівців у галузі права охарактеризувати актуальні проблеми розгляду адміністративних справ з приводу видворення іноземців та осіб без громадянства та розробити пропозиції для поліпшення механізму притягнення цих категорій осіб до адміністративної відповідальності.

Виклад основних положень

В умовах посилення процесів глобалізації у світі перед Україною стоїть складне завдання. А саме – з одного боку, досягнення балансу між забезпеченням керованості міграційними процесами, зокрема підтриманням правопорядку, та протидією злочинності, вчинюваній іноземцями та особами без громадянства. Та з іншого боку – створення умов для забезпечення в повному обсязі прав і свобод іноземців та осіб без громадянства відповідно до міжнародних зобов'язань, прийнятих Українською державою, а вилучення з держави, що застосовується до іноземців та осіб без громадянства, є ефективним засобом державного примусу. Він використовується в багатьох країнах світу, а в Україні його використання ускладнюється. Як неузгодженістю законодавчих норм, так і недосконалістю процедури, а порядкування процедури видворення іноземців та осіб без громадянства за межі України знайшло відображення у запровадженні судового контролю за законністю рішень компетентних органів. А саме про

видворення та створенні умов для забезпечення захисту прав іноземців та осіб без громадянства під час розгляду та вирішення справ про видворення за межі України [1, ст. 112]. Діяльність адміністративного суду в частині розгляду та вирішення справ про видворення іноземців та осіб без громадянства не повною мірою враховує специфіку цієї сфери. І тому дозволяє лише частково реалізувати завдання адміністративного судочинства, а останні зміни, внесені до КАС України, певною мірою врахували специфіку цієї категорії справ адміністративної юрисдикції. Проте, не вирішили всіх проблем, які виникають під час здійснення адміністративного судочинства.

Особливості правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні, порядок їх в'їзду в Україну та виїзду з України встановлюється положеннями спеціального Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22 вересня 2011 року за № 3773-VI.

У ч. 6 ст. 6 КАС України встановлено, що іноземці, особи без громадянства та іноземні юридичні особи користуються в Україні таким самим правом на судовий захист, що і громадяни та юридичні особи України. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні, порядок їх в'їзду в Україну та виїзду з України встановлюється положеннями спеціального Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22 вересня 2011 року за № 3773-VI [2].

Суттєво порядок розгляду справ адміністративної юрисдикції щодо примусового повернення в країну походження або третю країну та примусового видворення іноземців та осіб без громадянства за межі території України змінювався декілька раз – Законом України від 16 жовтня 2012 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» за № 5459-VI [2], Законом України «Про внесення змін до КАС України щодо розгляду судами позовів про примусове видворення або щодо затримання з метою ідентифікації та забезпечення примусового видворення іноземців та осіб

без громадянства або забезпечення передачі іноземців та осіб без громадянства відповідно до міжнародних договорів України про реадмісію» від 04.02.2016 р. [3] та Законом України від 19.05.2016 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень судового захисту іноземців та осіб без громадянства і врегулювання окремих питань, пов'язаних з протидією нелегальній міграції» [4].

Проблематика застосування положень чинного законодавства України під час розгляду адміністративних справ щодо видворення іноземців та осіб без громадянства в практичній діяльності суддів адміністративних судів України не викликає сумнівів та призводить до зацікавленості не тільки серед суддів, працівників суду, а також службових осіб уповноважених органів державної влади.

Відповідно до ст. 18 КАС України, адміністративні справи щодо примусового повернення в країну походження або третю країну та примусового видворення іноземців та осіб без громадянства за межі території України підсудні місцевим загальним судам як адміністративним судам. Хоча до 2012 року ця категорія спорів належала до юрисдикції окружних адміністративних судів. Згідно з п. 6 ст. 18 КАС України, місцевим загальним судам підсудні адміністративні справи щодо: примусового повернення в країну походження або третю країну іноземців та осіб без громадянства; примусового видворення іноземців та осіб без громадянства за межі України; затримання з метою ідентифікації та забезпечення примусового видворення іноземців та осіб без громадянства, які підлягають примусовому видворенню за межі України; продовження строку затримання з метою ідентифікації та забезпечення примусового видворення іноземців та осіб без громадянства, які підлягають примусовому видворенню за межі України; затримання іноземців та осіб без громадянства до вирішення питання про визнання їх біженцями або особами, які потребують додаткового захисту в Україні [3; 4].

Особливості провадження у справах за адміністративними позовами з приводу затримання та видворення іноземців та осіб

без громадянства визначаються в положеннях ст. 183-7 КАС України. Слід зазначити, що за останні роки редакція цієї статті зазнавала постійних змін. Останні зміни до цієї статті були внесені Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень судового захисту іноземців та осіб без громадянства і врегулювання окремих питань, пов'язаних з протидією нелегальній міграції» від 19.05.2016 року. Головними новелами цього закону було запровадження інституту поруки та застави і, відповідно, врегулювання цієї процедури.

У разі наявності обґрунтованих підстав вважати, що іноземець або особа без громадянства, стосовно якого подано адміністративний позов про примусове видворення, не має документа, що дає право на виїзд з України, ухилятиметься від виконання рішення про його примусове видворення, перешкоджатиме проведенню процедури видворення або якщо існує ризик його втечі, адміністративний суд, визначений ч. 2 ст. 183-7 КАС України, за клопотанням органу (підрозділу), який подав такий позов, може прийняти одне з таких рішень: 1) взяти особу на поруки підприємства, установи чи організації; 2) зобов'язати іноземця або особу без громадянства внести заставу; 3) затримати іноземця або особу без громадянства з поміщенням до пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні.

Також слід зазначити, що застава чи взяття іноземця на поруки не застосовуються у разі, якщо: 1) до іноземця чи особи без громадянства заходи поруки чи застави раніше застосовувалися; 2) якщо є достатні дані вважати, що іноземець чи особа без громадянства причетні до підготовки та (або) вчинення терористичної діяльності; 3) до прийняття рішення за заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту в Україні, вчинили порушення законодавства України з прикордонних питань та про правовий статус іноземців до завершення цієї процедури.

Цікавими є положення ч. 3 ст. 183-7 КАС України, які встановлюють як обов'язки іноземця щодо дотримання правил застави чи

поруки, так і обов'язки суду ці правила йому роз'яснити, а саме: 1) прибувати до визначеної службової особи з установленою судом періодичністю; 2) не відлучатися з населеного пункту, у якому іноземець або особа без громадянства тимчасово перебуває, без дозволу визначеної службової особи; 3) невідкладно повідомляти визначену службову особу про зміну свого місця проживання.

Ці правила судом роз'яснюються іноземцю чи особі без громадянства у письмовій формі під час судового засідання. Також іноземець чи особа без громадянства мають бути поінформовані про наслідки невиконання вимог ч. 3 ст. 183-7 КАС України. Хоча у КАС України чітко не вказано, хто має інформувати іноземця чи особу без громадянства про такі наслідки. Однак, як це впливає зі змісту вимог ч. 3 ст. 183-7 КАС України, це має здійснювати суд.

У ч. 6 ст. 183-7 КАС України визначено, що за невиконання зобов'язань, покладених судом відповідно до ч. 4 ст. 183-7 КАС України, поручитель несе передбачену законом відповідальність. Вважаємо, що інформування поручителя за невиконання зобов'язань, визначених у ч. 4 ст. 183-7 КАС України, має здійснювати також суд.

Частинами 4 та 5 ст. 183-7 КАС України визначаються обов'язки особи, яка взяла іноземця чи особу без громадянства на поруки, а також яка внесла заставу.

Взяття на поруки може полягати у наданні уповноваженими особами підприємств, установ чи організацій, які суд вважає такими, що заслуговують на особливу довіру (поручителями), письмового зобов'язання про те, що вони поручаються за виконання іноземцем або особою без громадянства покладених на нього обов'язків відповідно до ч. 3 цієї статті і зобов'язуються, за потреби, доставити його до суду чи органу (підрозділу), який подав позов.

Положеннями ст. 183-7 КАС України також врегульовано особливі процесуальні строки розгляду досліджуваної нами категорії адміністративних справ. Так, адміністративні справи, передбачені ст. 183-7 КАС України, розглядаються судом у день подання відповідного клопотання чи позовної заяви, крім справ щодо примусового

видворення та оскарження рішень про примусове повернення іноземця або особи без громадянства в країну походження або третю країну, які суд розглядає в п'ятиденний строк з дня подання позовної заяви. Копії судових рішень у визначених цією статтею адміністративних справах повинні невідкладно видаватися особам, які брали участь у цій справі.

Рішення суду про примусове видворення також може бути оскаржене в апеляційному порядку. Строк оскарження, згідно з положеннями ч. 10 ст. 183-7 КАС України, становить п'ять днів. Оскарження рішення не зупиняє його негайного виконання, а також не перешкоджає подальшому розгляду справи.

У справах за адміністративними позовами з приводу затримання та видворення іноземців та осіб без громадянства судові рішення набирають законної сили після закінчення строку апеляційного оскарження, а в разі їх оскарження – з моменту проголошення судового рішення суду апеляційної інстанції. Судові рішення (постанови, ухвали) першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку та судові рішення апеляційної інстанції, прийняті за результатами розгляду апеляційної скарги, можуть бути оскаржені в касаційному порядку.

Варто також звернути увагу на те, що за подання до адміністративного суду позовних заяв та апеляційних скарг у справах, передбачених ст. 183-7 КАС України, судовий збір не сплачується. Крім того, справи за адміністративними позовами з приводу затримання та видворення іноземців та осіб без громадянства розглядаються судом за обов'язкової участі сторін (ч. 8 ст. 183-7 КАС України). У випадках, коли відповідач (іноземець чи особа без громадянства) звернулася до суду із заявою щодо розгляду справи без їх участі, така заява має бути всебічно вивчена та досліджена судом із з'ясуванням обставин її подання, встановленням факту володіння особою українською чи російською мовою для її написання тощо.

Також передбачено, що суд за заявою осіб, які беруть участь у справі, або з власної ініціативи може ухвалою в порядку письмового провадження, або зазначивши про це в

постанові, звернути до негайного виконання постанову про примусове видворення іноземця чи особи без громадянства. Зауважимо, що раніше негайному виконанню підлягали постанови суду про примусове видворення іноземця чи особи без громадянства в частині затримання. Нововведення торкнулись і Закону України «Про Службу безпеки України». Так, доповнено перелік повноважень цього відомства приймати рішення про заборону в'їзду в Україну іноземцю або особі без громадянства; скорочення строку тимчасового перебування іноземця та особи без громадянства на території України; примусове повернення іноземця або особи без громадянства в країну походження або третю країну [5].

Крім цього, внесено зміни до Закону України «Про Державну прикордонну службу України», згідно з якими прикордонники отримали право прийняття рішень про примусове повернення в країну походження або третю країну іноземців та осіб без громадянства, затриманих у межах контрольованих прикордонних районів під час спроби або після незаконного перетинання державного кордону України, з подальшим повідомленням протягом 24 годин прокурора про підстави прийняття такого рішення. Зауважимо, що раніше працівники прикордонної служби у взаємодії з органами внутрішніх справ та СБУ мали право приймати рішення про видворення затриманих у вищезазначених місцях іноземців та осіб без громадянства, а також видворяти цих осіб; право прийняття рішень про розміщення іноземців та осіб без громадянства, затриманих у межах контрольованих прикордонних районів під час спроби або після незаконного перетинання державного кордону України, у пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають на території України, з подальшим повідомленням протягом 24 годин прокурора; право виконання рішень адміністративного суду про примусове видворення іноземців та осіб без громадянства, затриманих у межах контрольованих прикордонних районів під час спроби або після незаконного перетинання державного кордону України [5].

Основні питання видворення іноземців та осіб без громадянства висвітлені у постанові Пленуму Вищого адміністративного суду України «Про внесення змін і доповнень до постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України від 25 червня 2009 року № 1 «Про судову практику розгляду спорів щодо статусу біженця, видворення іноземця чи особи без громадянства з України та спорів, пов'язаних із перебуванням іноземця та особи без громадянства в Україні», зі змінами і доповненнями, внесеними постановою Пленуму Вищого адміністративного суду України від 20 червня 2011 року № 3 від 16 березня 2012 року № 3, проте, у зв'язку з передачею цієї категорії справ до інших адміністративних судів першої інстанції (від окружних адміністративних судів до місцевих загальних судів як адміністративних судів), важливо зупинитись на окремих питаннях правозастосовної практики у цій категорії справ.

Серед джерел права адміністративного судочинства України, які можуть застосовуватись під час розгляду справ за адміністративними позовами з приводу видворення іноземців та осіб без громадянства щодо добровільного повернення, примусового повернення, примусового видворення іноземця чи особи без громадянства з України та щодо їх перебування в Україні, необхідно зазначити:

- положення Конституції України;
- чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, серед яких: Статут Організації Об'єднаних Націй 1945 року, Конвенція про статус біженців 1951 року та Протокол щодо статусу біженців 1967 року, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року, Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки і покарання 1984 року, Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 року, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та Протокол до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1952 року, Протокол № 4 до Конвенції про захист прав людини і основоположних сво-

бод, який гарантує деякі права і свободи, не передбачені в Конвенції та в Першому протоколі до неї, Протокол № 7 до Конвенції про захист прав і основоположних свобод, Європейська конвенція про видачу правопорушників 1957 року, Європейська Конвенція про здійснення прав дітей 1996 року, Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми, міжнародні договори України про видачу правопорушників, правову допомогу в кримінальних справах та реадмісію осіб [6];

– закони України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», «Про громадянство України», «Про імміграцію», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», «Про протидію торгівлі людьми» [6];

– Концепція державної міграційної політики, схвалена Указом Президента України від 30 травня 2011 року № 622/2011;

– постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення про пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні» від 17.07.2003 № 1110;

– наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Правил розгляду заяв та оформлення документів, необхідних для вирішення питання про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, втрату і позбавлення статусу біженця та додаткового захисту і скасування рішення про визнання особи біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту» від 7.09.2011 № 649 та інші нормативно-правові акти, видані на їх виконання;

– окреме місце займають роз'яснення, листи, рекомендації та постанови Вищого адміністративного суду України.

Відповідно до положень ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики ЄСПЛ» від 23 лютого 2006 року № 3477-IV, суди також повинні застосовувати практику ЄСПЛ як джерело права [7] та ураховувати положення ч. 2 ст. 8 КАС України щодо застосування принципу верховенства права.

У разі, якщо іноземець чи особа без громадянства не розуміє державної мови, то вказані документи надсилаються суб'єктом владних повноважень таким особам мовою, яку вони розуміють. Якщо іноземець чи особа без громадянства не володіє державною мовою і не спроможна оплатити послуги перекладача, то суди зобов'язані забезпечити такий особі перекладача [9].

Відповідно до положень ч. 4 ст. 107 КАС України, питання про відкриття провадження в адміністративній справі суддя вирішує протягом трьох днів з дня надходження позовної заяви до адміністративного суду.

Однак, слід пам'ятати, що відповідно до ч. 9 ст. 183-7 КАС України, адміністративні справи, передбачені ст. 183-7 КАС України, розглядаються судом у день подання відповідного клопотання чи позовної заяви, крім справ щодо примусового видворення та оскарження рішень про примусове повернення іноземця або особи без громадянства в країну походження або третю країну, які суд розглядає у п'ятиденний строк з дня подання позовної заяви.

З ч. 1 ст. 30 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» випливає, що примусовому видворенню іноземця чи особи без громадянства передують дві обставини:

1) прийняття рішення відповідним компетентним органом про примусове видворення;

2) ухилення від виїзду після прийняття рішення про повернення або наявність обґрунтованих підстав вважати, що іноземець або особа без громадянства ухилитимуться від виконання такого рішення;

3) винятком є випадки затримання іноземця або особи без громадянства за незаконне перетинання державного кордону України поза пунктами пропуску через державний кордон України та їх передачі прикордонним органам суміжної держави. Тобто обов'язковим є попереднє прийняття вказаними органами рішення про примусове повернення, ухилення від виїзду та застосування штрафу за такий проступок [11].

Крім підстав, за яких до іноземців може бути застосовано видворення, визначених тільки у Законі України «Про правовий

статус іноземців та осіб без громадянства», можна виділити підстави, встановлені зазначеним Законом та Кодексом України про адміністративні правопорушення. Такими підставами є порушення іноземцями та особами без громадянства встановленого порядку перебування в Україні, тобто проживання без документів на право проживання в Україні або проживання за недійсними документами, недотримання встановленого порядку реєстрації або пересування і вибору місця проживання, працевлаштування, ухилення від виїзду після закінчення терміну перебування, а також за недотримання правил транзитного проїзду через територію України [11].

Не завжди судовий розгляд спорів за позовом суб'єкта владних повноважень щодо примусового видворення з України іноземців або осіб без громадянства завершується винесенням постанови.

Висновки

У цій статті розглянуто проблеми, пов'язані з адміністративною відповідальністю іноземців та осіб без громадянства в Україні. Особлива увага приділена захисту прав іноземців та осіб без громадянства, які перебувають на території іншої держави. Однією з найбільш складних проблем є винесення адміністративних рішень щодо виправлення порушень правил перебування та проживання іноземців та осіб без громадянства на території України, зокрема в разі їх видворення з країни. Розгляд цієї проблеми може допомогти вдосконалити процедури захисту прав цільової групи та покращити їхнє становище в інших країнах.

Отже, слід зазначити, що адміністративні справи щодо примусового видворення за межі України іноземців та осіб без громадянства, а також затримання з метою виявлення та забезпечення примусового видворення іноземців та осіб без громадянства, які підлягають примусовому видворенню за межі України, продовження строку тримання з метою виявлення та забезпечення примусового видворення іноземців та осіб без громадянства, які підлягають примусовому видворенню за межі України, здійснюється в порядку адміністративного судочинства,

тобто з наведеного випливає, що законодавство України про примусове повернення та примусове видворення з території України іноземців та осіб без громадянства потребує уточнення, у тому числі, змін та доповнень.

Література

1. Гамалій О. Л. Система суб'єктів адміністративно-правової протидії правопорушенням, учиненим іноземцями в Україні. *Право і Безпека*. 2017. № 5. С. 68-72.

2. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text> (дата звернення: 04.04.2023р.)

3. Про внесення змін до КАС України щодо розгляду судами позовів про примусове видворення або щодо затримання з метою ідентифікації та забезпечення примусового видворення іноземців та осіб без громадянства або забезпечення передачі іноземців та осіб без громадянства відповідно до міжнародних договорів України про реадмісію: Закон України від 04.02.2016 р. № 991-VIII. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/364151_364216 (дата звернення: 04.04.2023р.)

4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень судового захисту іноземців та осіб без громадянства і врегулювання окремих питань, пов'язаних з протидією нелегальній міграції: Закон України від 19 травня 2016 р. № 1379-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1379-19#Text> (дата звернення: 04.04.2023р.)

5. Росоха С. Новий порядок розгляду адміністративних справ про видворення іноземців. URL: <http://www.uareporter.com/novosti/126747> (дата звернення: 04.04.2023р.)

6. Узагальнення судової практики Бориспільського міськрайонного суду Київської області щодо розгляду адміністративних спорів щодо статусу біженця, видворення іноземця чи особи без громадянства з України та спорів, пов'язаних із перебуванням іноземця та осіб від 17.05.2017. URL: <http://bpm.ko.court.gov.ua/sud1005/pres-centr/news/349210> (дата звернення: 04.04.2023р.)

7. Про виконання рішень та застосування практики ЄСПЛ: Закон України від 23 лютого 2006 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text> (дата звернення: 04.04.2023р.)

8. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 04.04.2023р.)

9. Про судову практику розгляду спорів щодо статусу біженця та особи, яка потребує додаткового або тимчасового захисту, примусового повернення і примусового видворення іноземця чи особи без громадянства з України та спорів, пов'язаних із перебуванням іноземця та особи без громадянства в Україні: постанова Вищого адміністративного суду України від 25.06.2009. № 1. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001760-09#Text (дата звернення: 04.04.2023р.)

10. Про внесення змін і доповнень до постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України від 25 червня 2009 року № 1 «Про судову практику розгляду спорів щодо статусу біженця, видворення іноземця чи особи без громадянства з України та спорів, пов'язаних із перебуванням іноземця та особи без громадянства в Україні», зі змінами і доповненнями, внесеними постановою Пленуму Вищого адміністративного суду України від 20 червня 2011 року № 3. URL: http://www.vasu.gov.ua/ua/plenum_vas.html (дата звернення: 04.04.2023р.)

SUMMARY

The article discusses issues related to the administrative responsibility of foreigners and stateless persons, especially in modern conditions when the number of migrants and temporary workers from other countries is increasing significantly in Ukraine. Additionally, with the growth of migration processes, there are increasing cases of violations of administrative legislation regarding foreigners and stateless persons.

One of the most relevant problems in the context of migration is the protection of the rights of foreigners and stateless persons who are staying in another country. Unfortunately, situations may arise during their stay that violate their rights and freedoms. One such situation is the expulsion of foreigners and stateless persons from the territory of a state, which can have serious consequences for their life and well-being. It is particularly important to have a proper and fair procedure for considering administrative cases in this regard, which is the subject of our research.

Key words: foreigner, stateless person, administrative liability, administrative penalty, forced expulsion, forced return, fine.

11. Довідка про вивчення та узагальнення практики застосування адміністративними судами законодавства щодо примусового видворення іноземця чи особи без громадянства з України. 2008. URL: <https://admincourt.wordpress.com/2010/01/21-7> (дата звернення: 04.04.2023р.)